

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

244

Vragen van de leden **Ceder** (ChristenUnie) en **Kahraman** (Nieuw Sociaal Contract) aan de Minister-President en de Minister van Buitenlandse Zaken over *de erkenning van de Armeense genocide* (ingezonden 14 oktober 2025).

Antwoord van Minister **Van Weel** (Buitenlandse Zaken) (ontvangen 15 oktober 2025).

Vraag 1

Herinnert u zich de kabinetsbrief van 25 april 2025 (Kamerstuk 36 600 V, nr. 70), waarin het kabinet stelt dat voor Armenië «het vredesproces met Azerbeidzjan en het normalisatieproces met Turkije de hoogste prioriteiten [zijn] in zijn buitenlandse beleid»? Herinnert u zich ook dat het kabinet schreef dat «Nederland de verbetering van relaties in de regio door Armenië niet [wil] hinderen doordat Nederland zodanige diplomatieke effecten oproept dat deze nadelig kunnen uitwerken op de belangen van Armenië, landen in zijn regio of Nederland zelf»?

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Bent u ervan op de hoogte dat in augustus Armenië en Azerbeidzjan een vredesovereenkomst hebben getekend? Bent u er ook van op de hoogte dat op het gebied van het normalisatieproces tussen Armenië en Turkije er goede vorderingen worden gemaakt?

Antwoord 2

In augustus heeft een trilateraal overleg in Washington plaatsgevonden waar premier Pashinyan en president Aliyev het vredesverdrag hebben geparafeerd. Het vredesverdrag is daarmee nog niet getekend. Het kabinet ziet voorts voorzichtig positieve stappen ten aanzien van het normalisatieproces tussen Armenië en Turkije.

Vraag 3

Herinnert u zich dat meerdere moties de regering hebben opgeroepen niet meer te spreken over de «kwestie» van de Armeense genocide? Hoe voert het kabinet, nu de vredesovereenkomst is getekend, de motie-Ceder c.s. (Kamerstuk 21 501-02, nr. 3122) uit?

Antwoord 3

Het vredesproces is nog niet afgerond daar het verdrag nog niet is getekend.

Vraag 4

Bent u zich ervan bewust dat de Kamer met deze motie-Ceder c.s. niet oproept tot een juridische erkenning (wat ook niet mogelijk is, omdat het Genocideverdrag uit 1948 geen retroactiviteit kent), maar tot een historisch morele erkenning, zoals Duitsland, Frankrijk, België, Luxemburg, de Verenigde Staten en andere landen al hebben gedaan?

Antwoord 4

De motie vraagt om voortaan te spreken van de Armeense genocide. Het kabinet houdt voor het begrip «genocide» de juridische definitie uit het Genocideverdrag aan en gebruikt het woord genocide niet in een andere context.

Vraag 5

Herinnert u zich dat het kabinet in de eerdergenoemde brief ook schreef dat, «juist als verdediger van het internationaal recht, de Nederlandse regering het mogelijke gebruik van zwaarwegende juridische kwalificaties zeer zorgvuldig [hoort] te verkennen»?

Antwoord 5

Ja.

Vraag 6

Ziet u de overige landen van de Benelux niet als verdedigers van het internationaal recht? Hoe weegt u de uiting dat hier sprake zou zijn van een zwaarwegende juridische kwalificatie, terwijl dit om een gebeurtenis gaat voordat het Genocideverdrag ondertekend was en dit verdrag geen retroactiviteit noch juridische erkenning en rechtsgevolgen kent en een historisch-morele benadering heel goed mogelijk is, zoals andere landen hebben laten zien?

Antwoord 6

Het is niet aan het kabinet om uitspraken te doen over de vraag of andere landen kunnen worden aangemerkt als verdedigers van het internationaal recht. Het kabinet hanteert één kwalificatie van genocide en dat is de juridische definitie zoals gesteld in het Genocideverdrag.

Vraag 7

Ziet u Frankrijk, de Verenigde Staten en Duitsland niet als verdedigers van het internationaal recht? Hoe weegt u de uiting dat hier sprake zou zijn van een zwaarwegende juridische kwalificatie, terwijl uit erkenning noch een juridische status, noch rechtsgevolgen vloeien, maar slechts een historisch-morele erkenning?

Antwoord 7

Het is niet aan het kabinet om uitspraken te doen over de vraag of andere landen kunnen worden aangemerkt als verdedigers van het internationaal recht. Zie ook het antwoord op vraag 6.

Vraag 8

Kunt u ontkrachten dat het kabinet bang is voor de Turkse reactie en mogelijke gevolgen? Indien u dit niet kunt, voor welke gevolgen vreest het kabinet? Waarom hebben gelijkgezinde landen de Armeense genocide dan wel al erkend? Acht u de vrees voor een Turkse reactie zwaarwegender, dan de wens die de Kamer veelvuldig, in verschillende samenstellingen, heeft geuit?

Antwoord 8

Het is niet aan het kabinet om uitspraken te doen over de beweegredenen van andere landen met betrekking tot deze kwestie. Nederland steunt de Armeense ambities en inspanningen om de stabiliteit in de zuidelijke Kaukasus te bevorderen, mede door de relaties met buurlanden Azerbeidzjan en Turkije te verbeteren. Nederland wil deze inzet van Armenië niet hinderen.

Vraag 9

Kunt u bevestigen dat het kabinet aan het verzoek van de bijna unaniem aangenomen motie-Ceder c.s., om voortaan niet meer over «de kwestie» te spreken, met het beantwoorden van deze brief heeft voldaan? Zo niet, waarom niet?

Antwoord 9

Nee. Zoals in de brief van afgelopen april vermeld staat, houdt het kabinet vast aan «de kwestie van de Armeense genocide». Het kabinet ziet positieve ontwikkelingen ten aanzien van de relaties tussen deze landen. Tegelijkertijd constateert het kabinet dat zowel het vredesproces met Azerbeidzjan als het normalisatieproces met Turkije zich nog in een precaire fase bevinden.

Vraag 10

Kunnen deze vragen één voor één worden beantwoord en voor aanvang van het debat over de Europese top van 23 en 24 oktober?

Antwoord 10

De vraag zijn één op één beantwoord en zo snel mogelijk naar de Kamer gestuurd.